

Fraaie houtkade bij Oudewater in

verval

Eén van de fraaiste natuurgebieden in westelijk Utrecht, vlakbij Oudewater, loopt groot gevaar.

Het gaat om de noordelijke houtkade langs de Benschopper Molenvliet, die evenwijdig loopt met de Hoenkoopse Buurtweg.

Dit met wilgen, elzen, meidoorns en zeldzame plantensoorten begroeide gebied wordt in snel tempo aangetast door allerlei ontginningen.

HOUTKADES

Wat is precies een houtkade?

We vroegen het aan Adrie Spruit uit Haastrecht, die een studie heeft gemaakt over het gebied.

Vroeger bestond het Zuid-Hollands-Utrechtse polderland grotendeels uit griendbossen; deze zijn in de loop der eeuwen door boeren ontgonnen en hebben plaatsgemaakt voor weiland. De resterende bosjes, aan het eind van de lange kavels weiland, zijn de houtkades; deze vormen als het ware, met de omringende sloten een afscheiding tussen twee stukken weiland.

In deze houtkades komen allerlei zeldzame boom- en plantensoorten voor en zij vormen ook een toevluchtsoord voor onder andere roofvogels zoals ransuil, torenvalk en boomvalk.

ONGEMAK

Vroeger werden - volgens Adrie Spruit - de houtkades goed onderhouden; ze vormden namelijk een natuurlijke afscheiding en de boeren haalden er hout vandaan voor afrasteringen of brandstof.

Maar nu ziet men de houtkades meer als een ongemak, vanwege het onderhoud, en gaat men ze bij het weiland trekken.

Eerst laat men de sloot verlanden en vaak ook wordt er met huisvuil, puin of takken een dam geslagen.

Als dan ook nog de bomen gekapt worden, of aangevreten door het vee, herinnert na enige tijd niets meer aan wat eens een houtkade was.

De zeldzame planten en bloemen verdwijnen ook door bemesting of het vee.

Dit gaat allemaal heel langzaam in zijn

werk, maar op deze manier verdwijnen er steeds meer natuurgebieden in Utrecht en Zuid-Holland.

Hoe slopend dit proces verloopt, blijkt uit het vorig jaar uitgebrachte rapport van Spruit. In 1975 was op ongeveer 25 plaatsen aan de houtkade aan de Benschopper Molenvliet de sloot gedempt of een dam aangelegd; voorjaar 1976 bedroeg dit aantal al ruim 50.

Na het uitkomen van het rapport, in juni 1976, zijn er alweer een aantal dammen bijgekomen.

BESCHERMD GEBIED

Is er iets tegen het verval te doen?

Adrie Spruit: „De kade is een beschermd gebied, volgens het bestemmingsplan Natuurgebieden van de gemeente Oudewater. In het kader van de ruilverkaveling Lopikerwaard is het de bedoeling dat het in de toekomst aan Staatsbosbeheer komt.

Het gemeentebestuur heeft de eigenaren in de omgeving al een keer aangeschreven, maar zonder veel resultaat. De wetgeving verbiedt namelijk wel het rooien van bomen, maar niet het slaan van dammen - zolang de waterhuishouding niet wordt beïnvloed - en begrazing door het vee, maar dit heeft hetzelfde gevolg! Ook is het voor een kleine gemeente als Oudewater moeilijk om voldoende controle uit te oefenen. Men blijft dus aangewezen op de medewerking en de goede wil van de betrokken boeren. En uiteindelijk zal volgens de Stichtse Milieu Federatie de enige afdoen-

de bescherming zijn dat het gebied wordt aangekocht door de overheid. Zo zijn in Benschop grote stukken land voor symbolische bedragen - één gulden of zo - in handen van de overheid gekomen; de boeren waren blij dat ze van die stukken land, die hen veel onderhoud bezorgden, af waren.”

In zijn strijd voor het behoud van de houtkade krijgt Spruit ook steeds meer

steun van overheidsinstellingen, zoals de Provincie en het ministerie van CRM.

Een groot aantal houtkades in de Lopikerwaard, lengte 35 km, is versneld op het aankoopplan van de overheid gezet.

Voor de mensen in Oudewater, die Spruit willen helpen bij het beschermen van natuurgebieden, volgt hier zijn adres:

Provincialeweg Oost 83, Haastrecht, telefoon (01821) 14 23.